

ARXIU PANDEMIC

Segons el DIEC un **arxiu** és un conjunt de documents acumulats per una persona o per una institució com a resultat de l'activitat pròpia o aliena. Segons el poeta Joan Brossa l'**arxiu** és l'inici del seu procés creatiu.

“Enfrontar-se a un poema de Joan Brossa significa interrogar-lo. És per això que, en primer lloc, els alumnes han de familiaritzar-se amb el llenguatge del poeta i reflexionar sobre els possibles significats que s'amaguen darrere de cada creació. Aquest procés és lent i requereix paciència i empatia. Només quan l'acte reflexiu és prou madur, l'alumnat podrà crear poemes amb profunditat, sentit i coherència, tal com feia Brossa, i no abans.

En aquest sentit, analitzar el procés creatiu del poeta esdevé vital a l'hora de comprendre què significa l'experimentació poètica. Conèixer les fonts d'inspiració i aprofundir en les dinàmiques de treball de Brossa contribueix a construir un marc conceptual que evidencia la complexitat de l'acte de crear. Una aproximació al fons documental del poeta posa de manifest que la seva obra no pot ser entesa sense el document, sense l'esbós, sense la maqueta.

Esborrany, galerades i versions definitives de poemes, facsímils, traduccions d'obres literàries, correspondència, fullets i petits catàlegs, articles d'interès i premsa escrita, fotografies, entrevistes, documentació administrativa o documents relacionats amb actes polítics i socials, entre d'altres, conformen l'arxiu personal de Joan Brossa. Un total de 52.000 documents que ens permeten entendre com treballava el poeta, amb qui s'escribia o quin tipus de notícies li interessaven i, a la vegada, fent-ne una selecció acurada, afrontar el procés creatiu de Brossa amb els alumnes.”

A la manera de Brossa. De la inspiració a la creació

Judith Barnés

Amb aquestes consignes us proposem que iniciem un procés creatiu a la manera de Brossa amb els vostres alumnes. Així doncs, haureu de:

- ❖ **Crear un arxiu pandèmic** en què els alumnes recullin tota mena de materials, ja siguin físics o digitals, que reflecteixin el moment actual que estem vivint des de fa quasi bé un any. Poden ser objectes, fotografies, vídeos, sons, retalls de premsa, etc. La construcció d'aquest arxiu serà permanent: començarà ara i s'allargarà fins al maig. Tal com heu pogut copsar, la construcció d'un arxiu requereix de temps; es tracta d'un procés de sedimentació que germina quan es deixa reposar. Pel que fa al format del contenidor, les possibilitats seran múltiples en funció del tipus de materials que vulgueu recollir: un bagul, una carpeta, un llibre de memòria, una carpeta compartida al drive, etc.
- ❖ **Convidar els alumnes a nodrir l'arxiu** de contingut de manera regular. És necessari que vosaltres també hi participeu i que establiu unes consignes i unes dinàmiques per tal d'alimentar aquesta font creativa que serà l'arxiu. No serà necessari identificar quin alumne/a ha aportat cada element ni tampoc demanar un mínim de participació que pugui resultar forçada. La construcció del contingut ha d'avançar de forma natural. Us proposem que cada dos o tres setmanes busqueu espais amb els i les alumnes per descobrir i interrogar l'arxiu: *Com ha crescut? Què hi hem aportat? Què ens preocupa? Quins suports ens interessin?*
- ❖ **Visitar i revistar l'arxiu per donar pas a una creació col·lectiva** feta pels alumnes. Durant l'experiència acumulativa i a partir de les sessions de descoberta de l'arxiu, hem de ser capaços de plasmar la realitat en la qual ens trobem immersos. És en aquest procés de recollir, d'interrogar, de reflexionar, d'observar que sorgirà l'acte creatiu. D'aquesta manera, l'arxiu pandèmic ha de ser capaç de generar una melodia, una gravació, un vídeomuntatge, una instal·lació, un llibre objecte, un acròstic, un poema sonor, un llibre de haikus, etc. La veu individual de l'objecte acumulat ha de convertir-se en la veu col·lectiva del temps present. Aquesta creació col·lectiva serà per cloure el curs.

És molt important que aquests tres moments siguin enregistrats: el procés de treball ha de quedar documentat.

Si us voleu sumar a aquest procés de treball acumulatiu i creatiu, escriviu un correu electrònic a Judith Barnés: jbarnes@fundaciojoanbrossa.cat. Ella us donarà algunes consignes d'activació i en podrà fer seguiment.